

Muistio

Paikka:	Teams		
Päiväys:	20.5.2025	Aika:	17.00–18.56
Läsnä:	Pirjo Mäkikorttila Virpi Haverinen Jarmo Pohjola Clarisse Fellman Elina Piekkola Mikko Niimes Tiina Mönkäre Jaakko Raunio Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Oulun kaupunki Oulun kaupunki Valorem Energies Finland Oy Valorem Energies Finland Oy Valorem Energies Finland Oy Sweco Finland Oy Sweco Finland Oy		
	18 osallistujaa tilaisuudessa paikan päällä 17 osallistujaa enimmillään etäyhteydellä		
Liitteet:	Yleisötilaisuuden esitys		

Oulun Latvaselän tuulivoimahankeen YVA- ja kaavoitusmenettelyn yleisötilaisuus

1 Tilaisuuden avaus

Pirjo Mäkikorttila Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Mäkikorttila toimi tilaisuuden puheenjohtajana.

2 YVA-menettelyn kuvaus

Pirjo Mäkikorttila Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta esitteli YVA-menettelyn periaatteita. *Katso yleisötilaisuuden esitys liitteenä.*

- YVA-ohjelma ja sitä koskeva kuulutus ovat nähtävillä Oulun kaupungin virallisissa ilmoituksissa sekä ympäristöhallinnon verkkosivulla osoitteessa <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/latvaselan-tuulivoimahanke-oulu>
- Painetut versiot ovat luettavissa vaikutusalueen (Oulu, Pudasjärvi, Ii) kaupungintaloilla ja pääkirjastoissa sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella Oulussa.
- Jokaisella on oikeus esittää mielipide YVA-ohjelmasta.** Lausuntopyynnöt on osoitettu asiantuntijatahoille.
- Kirjalliset kannanotot tulee osoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle viitteellä **POPELY/3246/2024** viimeistään **30.5.2025**: kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi tai postitse osoitteeseen **PL 86, 90101 OULU**

3 Kaupungin puheenvuoro

Virpi Haverinen (Oulun kaupungin yleiskaavasuunnittelija) esitteli Oulun kaupungin tuulivoimakaaavoitusta ja kaupungin tuulivoimaan liittyviä periaatteita. *Katso yleisötilaisuuden esitys liitteenä.*

4 Hanketoimijan ja hankkeen esittely

Clarisse Fellman (hankkeesta vastaava) esitteli hanketoimijana toimivan Valorem Energies Finland Oy:n toimintaa. *Katso yleisötilaisuuden esitys liitteenä.*

5 YVA-ohjelman esittely

Tiina Mönkäre (YVA-konsultti) esitteli YVA-menettelyä ja arviointiohjelmaa. *Katso yleisötilaisuuden esitys liitteenä.*

6 OAS:n esittely

Jaakko Raunio (kaavakonsultti) esitteli kaavoitusprosessia ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. *Katso yleisötilaisuuden esitys liitteenä.*

Kaupunkilaisilla ja muilla osallisilla on mahdollista esittää osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta mielipide.

- Mielipiteet pyydetään toimittamaan 11.6.2025 klo 15.00 mennessä sähköisesti osoitteella kirjaamo@ouka.fi tai postitse osoitteella Oulun kaupungin kirjaamo, PL 71 90015 OULUN KAUPUNKI.
- Mielipiteen otsikoksi: Mielipide OUKA/7120/10.02.02/2023.

Kysymys: Onko kaavan hyväksyminen onko oikea sanamuoto?

Raunio: Voisi hyvin olla myös muodossa kaavan hyväksymiskäsittely ja hyväksymisvaiheesta puhuminen.

7 Keskustelua ja kysymyksiä

Etäkysymys: Kaupungille kysymys, miten huomioitte asukkaiden mielipiteen ja alueen säilymisen asuttavana. Nykyiset tuulivoimahankkeet ajavat siihen, että täällä ei pian ole edellytyksiä asua. Onko tämä asukkaiden ajaminen asuinseudulta pois teidän kaupunkistrategiaanne?

Haverinen: Suunnittelussa otetaan 1,5 km suojaetäisyys huomioon. YVA-menettelyssä ja kaavoituskäsittelyssä selvitetään vaikutukset.

Kysymys: 1,5 km suojaetäisyys tuntuu pieneltä, kun miettii tänne rakennettuja myllyjä. Meillä ei ole mitään kevyen liikenteen väyliä. Tietä käyttävät monenlaiset ihmiset, pienet ja isot, rakentamisen aikana. Hanke hankaloittaa tienkäyttöä. Maksamme samat verot kuin keskustassa. Ei tunnu, että saisimme tästä hankkeesta jotain hyötyä. Toivottavasti otatte kaikki mielipiteet huomioon.

Haverinen: Lakisääteisesti 40 dB melun ohjearvoa ei saa ylittää. Raja asettuu vajaan 1 km suunnille. Näin ollen 1,5 km suojaetäisyydellä on lähes jo tuplattu tämä melun ohjearvon mukainen etäisyys. Tällä varmistetaan, että pienetkin vaikutukset ei tule lähelle.

Rakentamisvaihe on kohtuullisen lyhyt tuulivoiman elinkaareissa, joten lisääntynyt liikenne ei kestä kovin kauaa.

Energense Oulu Latvaselkä YVA

Kysymys: Sähkönsiirron vaihtoehdot SVE1 ja SVE2 sijoittuvat maideni läpi. Eikö linjoja voida sijoittaa palstojen rajojen mukaan eikä keskeltä palstoja?

Fellman: Konsultti (ei Sweco) on suunnitellut sähkönsiirron reitit. Esillä ohjelmavaiheen alustavat suunnitelmat. Maakaapeli on suunniteltu vedettävän tielinjaa pitkin, mutta alkupäässä hankealueen lähellä se ei ole. Maakaapelit laitetaan aika syvälle maan alle ja harvemmin vaikutusta maankäyttöön, paitsi kovin suuria metsäkoneita ei kannata mennä maakaapelin yli. Kaadettu metsä korvataan maanomistajille. Hyvä huomio, otetaan huomioon, että sijoitettaisiin palstarajoille.

Kysymys: Alueelle on tulossa monta tuulipuistoa. Käsitelläänkö vaikutukset puisto kerrallaan? Millainen meluhaitta on esim. 2 km asti, jos melua tulee kahdesta suunnasta.

Mönkäre: Muut hankkeet huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinnissa. Tehdään melumallinnus pelkälle Latvaselän hankkeelle sekä toinen mallinnus, jossa huomioidaan muut lähimmät hankkeet.

Kysymys: Mitä vaikutuksia tulee Tannilantien käyttöön, kun moni hanke käyttää sitä. Milloin tie kunnostetaan?

Haverinen: Valtion teiden käyttö sovitaan yhteistyössä, pitää selvittää miten asia ratkaistaan. Hankkeessa tehdään kunnostustoimenpiteet. Tien pitää olla hyvässä kunnossa, että tuulivoimalaan liittyviä kuljetuksia voidaan tehdä.

Mönkäre: Tässä vaiheessa ei ole suunniteltu kuljetusreittejä, mutta ne suunnitellaan myöhemmin.

Etäkysymys: Järkyttävä tuo kaupungin tuulivoimakartta Oulun alueella. Maakuntaan nojasit puheessasi (*Virpi Haverinen Oulun kaupungin puheenvuorossa*), mutta eihän Kotaselkä, Isorytisuo sekä Tannila ole maakuntakaavassa. Miksi niitä edistetään, vaikka maakuntakaava on kertonut selkeät näkökulmat niiden hylkäämiselle?

Haverinen: Maakuntakaavassa selvitetään vain seudullisesti merkittävien kokoluokan alueiden sijoittamisia eli sellaisten, joilla on maakuntatason merkittävyyttä. Pari hanketta on pudonnut pois esim. Natura-riskin takia. Maakuntakaavaan valitaan vain isoja vähintään 7 neliökilometrin alueita. Jotkut alueet kutistuneet niin pieniksi, ettei niitä oteta maakuntakaavaan mukaan tai voimalamäärä on alle 9. Vaikka hanke olisi pudonnut maakuntakaavan listalta, ei tarkoita sitä, etteikö niitä voisi välttämättä ollenkaan toteuttaa.

Etäkysymys: Sweco onko tämä teidän mielestänne hyväksyttävää, että tilaisuudessa esitetään vanhoja karttamateriaaleja? Eikö tämä ole juuri se tilaisuus, jossa pitäisi olla ajantasaiset tiedot, joita esitetään?

Raunio: YVA-menettelyssä ohjelmavaiheessa ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on eri rajaus, johtuen siitä, että Koutuanjärven hankkeen käynnistämisestä päätettiin yhdyskuntalautakunnassa YVA-ohjelman valmistumisen jälkeen.

Mönkäre: Kyseinen vanha rajaus oli vielä YVA-ohjelmassa, johon pyydetään lausuntoja. Halutaan esittää tässä tilaisuudessa YVA-ohjelman mukainen rajaus, mihin pyydetään lausuntoja ja mielipiteitä, vaikka rajaus tulee muuttumaan selostusvaiheessa. Rajausmuutosta ei

pystytty muokkaamaan YVA-ohjelmaan ennen sen julkaisemista.
Halutaan kuitenkin kertoa selvyydeksi tulevasta muutoksesta.

Enersense Oulu Latvaselkä YVA

Etäkysymys: Millä oikeudella SVE3-sähkövoimalinja on laitettu kulkemaan minun vakituisesti asutun kotini ja pihani läpi?

Fellman: SVE3 ei ole meillä enää vartenotettava vaihtoehto mm. pohjavesialueen takia. Yritettiin suorinta ja yksinkertaisinta reittiä ja vähiten asukkaista häiritsevää reittiä. Kyseinen reitti on hyvin epätodennäköisesti enää YVA-selostuksessa esillä.

Etäkysymys: Miten turvaatte arvokkaan maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön säilymisen luonnon ja maiseman kannalta myös jatkossa yhtä arvokkaana?

Mönkäre: Maisemavaikutusten arviointia tehdään ympäristöministeriön vuoden 2024 ohjeiden mukaisesti. Siinä on laaja tarkastelualue ja määriteltä eri kohteiden herkkyys maiseman muutokselle. Tarkastelumenetelmien, kuten näkyvyysalueanalyysien, havainnekuvien ja asiantuntijuuden avulla arvioidaan, onko muutos suuri, kohtalainen tai vähäinen.

Etäkysymys: Suunnittelette rakentavanne (luokka 1) tärkeän pohjavesialueen viereen. Osaako pohjavesialue todellisuudessa rajautua tuohon karttakuvaan, vai voiko olla mahdollista, että se olisi kuitenkin hieman laajempi, jolloin tuulivoiman rakentaminen vaikuttaisi myös tärkeisiin pohjavesialueisiin negatiivisesti? Eikö myllyjen pohjienrakentamiset vaikuta pohjavesiin ollenkaan? Joillain kohteilla suurempi herkkyys muutoksiin kuin toisilla.

Mönkäre: Pohjavesialue kartalla on SYKE:n rajauksen mukainen. Pohjavettä on muuallakin kuin luokiteltujen rajojen mukaan. Voimaloita ei tulla rakentamaan pohjavesialueella. Mahdollisia vaikutuksia voisi syntyä rakentamisen aikana esim. onnettomuustilanteessa. Näitä vaikutuksia arvioidaan selostusvaiheessa.

Kysymys: Asukkaille tulossa kysely, onko se tulossa myös vapaa-ajanasukkailla vai vain vakituksille asukkailla.

Haverinen: Kaupunki ei vaadi mutta kannustaa hankevastaava järjestämään asukaskyselyn. Jonkinlainen kilometrietäisyys alueesta tai satunnaisotannalla valitaan kyselyn jakelu.

Fellman: Tässä hankkeessa tehdään asukaskysely, jos sille nähdään tarve ja selkeästi sille on tarvetta.

Mönkäre: On otettu myös vapaa-ajan asukkaat mukaan jakeluun.

Kysymys: Onko asukkailla siis mahdollisuus vaikuttaa hankkeeseen vastaamalla tähän kyselyyn ja sitten jättämällä kirjallisen mielipiteen YVA-ohjelmasta?

Mönkäre: YVA-ohjelmasta on mahdollista antaa nyt mielipide ELY:lle (30.5 mennessä) ja sen lisäksi kaavan OAS:sta kaupungille (11.6 mennessä). Asukaskysely toteutetaan mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa.

Haverinen: Kyseessä on kaksi eri menettelyä ja siksi on myös erilliset palautekanavat. Palautteet otetaan mukaan kaavoitusprosessiin. Viralliset palautteet tulee kaava- ja YVA-prosessiin.

Mönkäre: Erillisistä prosesseista huolimatta kaavakonsultin Jaakko Raunion kanssa teemme paljon yhteistyötä ja viestit kulkevat kaavan ja YVA:n välillä.

Enersense Oulu Latvaselkä YVA

Mäkikorttila: Jos epävarma mihin palaute kuuluu, laittakaa molempiin sama.

Etäkysymys: Miten valosaaste on huomioitu?

Mönkäre: Tässä viitataan varmaan voimaloiden huomiovaloihin. Se on yksi osa, joka maisemavaikutusten arvioinnissa huomioidaan.

Etäkysymys: Onko konsulttifirma puolueeton, kun kaavoitusaloitteessa kaupungin yhdyskuntalautakunnan päätöksessä lukee, että tuulivoimayhtiö edellyttää valitsemaan konsultiksi heidän määrittelevän firman?

Raunio: Sweco on iso konsulttitalo, jolla on paljon asiantuntijoita ja kokemusta. Kyseessä on kilpailtu toimiala, eikä alalla pärjää, jos tekee huonoa työtä. ELY valvoo ja ohjaa kaupungin kanssa, että teemme hyvää työtä.

Mönkäre: ELY:n kokoama lausunto sisältää myös muiden viranomaisten lausunnot. Lopuksi ELY antaa perustellun päätelmän, joka pitää huomioida hankkeen jatkossa. Huonosti tai väärin tehdyt arvioinnit kyllä havaitaan tarkastelussa. Meillä on useita asiantuntijoita tekemässä työt. Pyritään mahdollisimman hyvällä tavalla arvioimaan. Käytämme vaikutusten arvioinnissa Imperia-menetelmää, jota muutkin konsultit käyttävät.

Raunio: Mallinuksissa noudatetaan valtakunnantason ohjeistuksia.

Etäkysymys: Onko teillä tietoa asukkaiden mielipiteistä täällä Yli-lin alueella? Huomioidaanko niitä? Mitkä ovat asukkaiden hyödyt, jotka ottavat haitat vastaan?

Raunio: Asukaskysely ja muiden palautekierrosten mukaisesti. YVA:ssa on sosiaalisten vaikutusten arviointi.

Mönkäre: Tällä hetkellä olemme alkuvaiheessa ja nyt aloitetaan keräämään asukkaiden ja sidosryhmien näkemyksiä. Olemme pitäneet esim. seurantaryhmän kokouksen, jossa saatu ensimmäisiä mielipiteitä. Jonkun verran tiedetään muiden alueen hankkeista saatua kommentteja.

Etäkysymys: Onko teillä mitään karttaa siitä, että paljonko maa-alueista on valtion omistamien yritysten omistuksessa (Metsähallitus, Neova jne.) Paljonko on omistusosuusprosentit niiden ja yksityisten omistusosuuksien välillä, ovatko ne julkisia tietoja?

Mönkäre: Valtion maista on tietoa. *(Katsottiin kartalla, esityksen poroja koskevaan karttaan merkattu valtion maat vihreällä.)* Koutuanjärven hanke on Metsähallituksen hanke, ja Latvaselän ja Koutuanjärven hankkeiden raja sijoittuu luonnollisesti Metsähallituksen kiinteistön rajan mukaan. Latvaselän alueella ei valtion maita vaan kaikki maat ovat yksityisiä.

Etäkysymys: Onko tehty kuvia, miten tuulimylyt näkyvät Tannilan kylälle?

Mönkäre: Havainnekuvia on tarkoitus tehdä Tannilan kylän alueelta. Kaupungin päässä on tehty yhteisvaikutusten mallinnuksia.

Haverinen: Viime kesänä toteutettiin yhteismallinnus kaikille hankkeille, joita suunniteltu. Videoita, joita voi katsoa miten voimalat näkyvät.

Tannilan kylän pohjoispuolella yksi tarkastelupiste. Löytyy kaupungin energiahankkeet sivustolta. (ouka.fi/energiահankkeet)

Enersense Oulu Latvaselkä YVA

Etäkysymys: Minulle kerrottiin eilen kirjastolla, että pari myllyä olisi kartalta poistumassa, miksi nämä ei nyt näy tässä tilaisuudessa ajantasaisena?

Fellman: Esittelemäni muutokset ovat tulleet YVA-ohjelman valmistumisen jälkeen. Tässä tilaisuudessa esitellään julkaistun YVA-ohjelman sisältö. Eilen ja tänään kirjastolla esittämäni muutoksetkin saattavat muuttua. Tässä selvitysvaiheessa tulee paljon muutoksia vielä. Nyt on hyvä kertoa ehdotuksia ja suunnitteluideoita mitä voitaisiin hyödyntää. Kaikkia suunnitelmia ei voida julkaista, koska ollaan vielä suunnitteluvaiheessa.

Mönkäre: YVA-ohjelma ja OAS ovat osa alkuvaiheen suunnitteluprosessia. On hyvin tyypillistä, että voimaloiden lukumäärä ja sijainti muuttuvat, kun saadaan lisätietoa hankealueesta. Tuulivoimahankkeissa käytännössä aina ohjelman ja selostuksen välissä tapahtuu muutoksia. Se kertoo siitä, että selvityksillä on vaikutusta suunnitelmiin.

Kysymys: Kaupungin pitäisi ehdottomasti velvoittaa kuulemisiin sekä muihinkin, eikä vain suositella ja antaa vastuuta hanketoimijan suuntaan. Kaupungin tuulivoimastrategia suosittelee paljon, mutta velvoittaa vähän.

Haverinen: Tiedyt asiat kaavassa ovat sellaisia, jotka lakisääteisesti kuuluu sisällyttää. Kaikkea ei voida velvoittaa. Hanketoimijoiden kanssa pyritään keskustelemaan ja kannustetaan ja useinkin näissä hankkeissa suosituksia toteutetaan, kun halutaan kuulla asukaisen mielipiteitä.

Kysymys: Valoremille kysymys paljonko Latvaselän hankkeen investointiarvo on?

Piekkola: Keskimääräisesti 1 voimalan investointi kustannukset ovat 5,5–6,5 miljoonaa euroa. Riippuen kuinka paljon voimaloita on tulossa, noin 50 miljoonan investointi kokonaisuudessaan.

Kysymys: Yksityiset saavat maanvuokraustuloja. Mitä paikalliset yrittäjät tästä mahdollisesti saisivat? Tuleeko työpaikkoja? Mitä paikallisille jää rahallisesti käteen hienosta hankkeesta?

Fellman: Tuulivoimapuisto tuo mukanaan ylläpidon henkilökuntaa, jotka usein asuvat lähellä tuulipuistoa. Jonkin verran on työpaikkoja tuulipuiston koko elinkaaren aikana. Rakennusvaiheessa pyritään hankkimaan maa-aineksia paikallisilta yrittäjiltä ja pyritään käyttämään alueen palveluja ja majoitustoimintaa. Rakennusaikana satoja ihmisiä tulee alueella käymään säännöllisesti.

Kysymys: Onko niin, että Suomessa ei tuoteta, valmisteta tai rakenneta näitä tuulivoimaloiden osia.

Fellman: Rakentajat ei välttämättä tule aina ulkomailta. Suomessa on paljon osaamista rakentamisessa ja alihankkijatkin usein suomalaisia yrityksiä. Turbiinitoimittaja tuo omia asiantuntijoita ulkomailta. Kyseessä on kapea osaaminen juuri turbiiniin liittyen mutta muuten pyritään käyttämään paikallista osaamista.

Kysymys: Onko tämä esitetty materiaali saatavilla yleisesti jostain?

Haverinen: Kaupungin sivuille tulossa.

Kysymys: Toivon, että otatte ne mallinnuskuvat sellaisilta paikoilta, jossa ne myllyt näkyvät. Näin ollen saadaan realistisempi kuva.

Enersense Oulu Latvaselkä YVA

Raunio: Havainnekuvat otetaan näkyvyyssaluanalyysin perusteella, toiveita otetaan vastaan siitä, millaiset paikat olisivat hyviä.

Haverinen: Pyysimme yhteismallinnukseen myös kuntalaisyhdistykseltä ideoita kuvauspaikoista.

Kysymys: Jos mylly on pystyssä eikä tuule ollenkaan, saako maanomistaja silti vuokratuloja?

Fellman: Maanvuokrasopimuksessa on kerrottu minimivuokra, joka on määrittely. Summaa en voi sanoa tässä tilaisuudessa, se ei ole julkista tietoa. Asia on kunkin maanomistajan omassa tiedossa.

Kysymys: Voiko kaava-alue voi pienentyä hankkeen edetessä?

Haverinen: Kaavoitetaan tarpeenmukainen alue, ei alueita mitä ei tähän hankkeeseen kuulu.

Kysymys: Onko mahdollista saada korvauksia alueilta, jotka jäävät kaavan ulkopuolelle?

Fellman: Pyrimme siihen, että sovimme maanvuokrasopimuksen kaava-alueen sisällä olevien maanomistajien kanssa. Emme voi tehdä valitettavasti sopimuksia laajemmalle.

Kysymys: Alun perin lähdetty suunnittelemaan ja sovittu maanvuokrasopimuksia, jotka olleet noin 5 km säteellä alueesta. Sitten jotkut alueet on rajattu pois ja kerrottu, ettei niille voi sijoittaa tuulivoimaloita. Silti maanvuokrasopimukset ovat yhä voimassa.

Fellman: Maanvuokraussopimukset pysyvät voimassa, kunnes kaava on virallisesti hyväksytty tai ei hyväksytty. Kun maanvuokraussopimuksia sovitaan, ei luvata, että puisto tulee vaan, että se saattaa tulla. Emme voi taata, että kaava-alue pysyy tällaisena. Alkuvaiheessa ei voida olla mistään takuuvarmoja. Kaava luodaan sellaiselle alueelle, jonne se on järkevintä luoda. Ei voida kaavoittaa laajemmalle alueelle kuin missä voimalat oikeasti sijaitsevat.

Kysymys: Ihmisille jää epätietoisuus, jos suunnittelija voi suunnitella mitä vain eikä voi luvata. Kerrotaan vain, että näin se vaan menee. Maanvuokrasta allekirjoittaessa ihmiset luulevat saavansa korvauksia ja alueen pienentyessä tuntevat tulleen petetyksi. Allekirjoitukset maanvuokrasopimukseen pitäisi kerätä tällaisen tilaisuuden jälkeen. Silloin tietäisi paremmin.

Fellman: Hankevastaava ei voida lähteä kaavoittamaan ennen kuin tiedetään, että maat ovat meille avoinna vuokraukselle, joten sopimukset tarvitaan ensin.

Etäkommentti: Mallinnus on tärkeä, että voi arvioida onko vaikutusta kiinteistöiden arvon alennukseen.

8 Tilaisuuden päättäminen

Pirjo Mäkikorttila kiitti tilaisuuteen osallistujia ja päätti tilaisuuden klo 18.56.